

РЕЗОЛЮЦІЯ
Всеукраїнської наукової конференції
«Етнополітика в Україні: дискурс і реалії»
21 листопада 2019 року

Учасники Всеукраїнської наукової конференції «Етнополітика в Україні: дискурс і реалії», обговоривши актуальні проблеми сучасної державної етнополітики, досвід етнонаціонального розвитку України та його відтворення у політичному та науковому дискурсі, вважають за необхідне констатувати:

1. Демократичні трансформації та тенденції останніх років мають місце й у сфері етнонаціональних відносин. Відбуваються масштабні позитивні процеси, багато з яких мають цивілізаційний та світоглядний виміри. Водночас сформувалося чимало кризових явищ, у тому числі спричинених агресією Російської Федерації проти України.

2. Вагомим є внесок громадян української та всіх інших національностей у захист державної незалежності та територіальної цілісності України, у збереження й примноження її історичної, культурної та духовної спадщини. Національно-культурні товариства як частина громадянського суспільства є впливовим чинником вітчизняного інтеграційного процесу.

3. Важливою стороною громадянської інтеграції українського соціуму стало її наповнення україноцентричним змістом. Це спричинило мобілізацію українофобських сил, що має, зокрема, зворотньою реакцією активізацію противників набуття автокефалії Православною церквою України, зміцнення державного статусу української мови. Ускладнився історичний діалог із Польщею. Незадоволення органів влади Угорщини та Румунії новим Законом України «Про освіту» вилилося у низку деструктивних заяв і дій з їх боку. Спроби розхитати міжетнічну злагоду в Україні вимагають належної реакції всіх сил, зацікавлених у забезпеченні прав національної більшості і національних меншин та їх інтеграції в єдину громадянську націю.

4. Утворення Православної церкви України, недавнє визнання її канонічності Елладською православною церквою стали шансом для подолання релігійного розколу в країні. Ухвалений 17 січня 2019 року Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підлеглості релігійних організацій та процедури державної реєстрації релігійних організацій зі статусом юридичної особи», його реалізація, є вкрай важливою для українського суспільства, служить збереженню в ньому високого рівня релігійної толерантності.

5. Масштаби та характер внутрішніх демографічних процесів і трудової еміграції продукують загрози національній безпеці України в економічній, оборонній, науково-технологічній та соціогуманітарній сферах.

6. Водночас спостерігаються позитивні зміни, багато в чому пов'язані з посиленням уваги органів влади до етнополітичної проблематики. Громадськістю позитивно сприймається часткове оновлення й підготовка проектів змін до законодавства у сфері міжнародних відносин та свободи совісті, зокрема «Концепції державної етнонаціональної політики», а також рішення про створення Державної служби з етнополітики та свободи совісті.

7. Суспільна динаміка актуалізувала необхідність наукового осмислення ситуації для з'ясування та практичної реалізації найбільш ефективних механізмів і способів державної політики консолідації суспільства, в тому числі у сфері етнонаціональних і релігійно-конфесійних відносин та історичної пам'яті. Ситуація потребує від науковців поглибленого неупередженого аналізу минулого й сьогодення та врахування історичних уроків і сучасних викликів у моделюванні оптимальних шляхів розбудови держави на принципах свободи і демократії. Серед пріоритетних напрямів наукових студій, які потребують державної підтримки – питання узагальнення історичного досвіду України в налагодженні інтеграційної міжетнічної та міжконфесійної комунікації, збереження й розвитку спільної історичної, культурної та духовної спадщини етносів України, зміцнення громадянської ідентичності всередині вітчизняного багатоетнічного соціуму, розвінчування

різного роду спотворень та фальсифікацій з боку ідеологів і пропагандистів так званого «русского міра», вироблення способів узгодження мовнокультурних прав представників різних етнічних груп та забезпечення єдності української нації.

8. Етнонаціональний розвиток потребує постійного політологічного, правознавчого, соціологічного моніторингу. Співпраця науковців, громадськості та уповноважених державних інституцій має потенціал синергетичного ресурсу забезпечення міжнаціональної злагоди, збереження й розвитку культурної, мовної, етнічної та релігійної самобутності усіх складових українського народу. Проекти відповідного профілю потребують цільового державного фінансування.

9. Учасники Конференції висловлюють упевненість, що дотримуючись конституційних норм і європейських стандартів захисту інтересів національної більшості та прав національних меншин, спираючись на наукове бачення ситуації, Україна спроможна підвищувати конструктивні спроможності своєї політики в царині етнонаціональних і конфесійних відносин та міграції.